

## **Roditeljski sastanak**

**Učiteljica/učitelj:** Selma Stipčević

**Razred:** 5.a

**Datum održavanja:** 24.01.2026.

**Mjesto:** OŠ Krune Krstića, Zadar

**Tema roditeljskog sastanka: Siromaštvo i njegove posljedice: što možemo učiniti?**

### **Ciljevi roditeljskog sastanka**

- Osvijestiti roditelje o kompleksnosti problema siromaštva koji se ne svodi samo na ekonomsku deprivaciju
- Objasniti kako siromaštvo utječe na obrazovne šanse i razvoj djece
- Istaknuti fenomen stigmatizacije i društvenog isključivanja koje doživljavaju siromašna djeca
- Pokazati razliku u doživljaju siromaštva između siromašnih okruženja i bogatih društava (stigma kao dodatno opterećenje)
- Osvijestiti roditelje kako mogu pomoći u uključivanju i podršci djeci iz siromašnijih obitelji ili pak poboljšati obrazovne šanse vlastitoj djeci, ako su oni sami siromašni

### **Ishodi učenja (za roditelje)**

Roditelji će biti sposobni:

1. Razumijeti da siromaštvo nije samo nedostatak novca, već i nedostatak pristupa resursima, aktivnostima i mogućnostima
2. Razumijeti da siromaštvo često ima sustavne uzroke te ne proizlazi iz manjkavosti karaktera pogođenog pojedinca/obitelji
3. Prepoznati kako djeca iz siromašnih sredina doživljavaju stigmatizaciju u društvu, posebno kada odrastaju u relativno bogatom okruženju
4. Identificirati kako obrazovni sustav može nenamjerno pojačati nejednakosti i očekivanja prema djeci nižeg socioekonomskog statusa
5. Razumijeti što su kulturni kapital i jezični kodovi te kako oni utječu na školski uspjeh
6. Razviti empatiju prema djeci iz neprivilegirane sredine

7. Osvijestiti načine na koje je moguće pomoći djeci iz nižih socioekonomskih slojeva

## **Teorijska razrada**

### **Siromaštvo kao multidimenzionalni problem**

Siromaštvo nije samo ekonomska kategorija. Kada govorimo o dječjem siromaštvu, govori se ne samo o nedostatku materijalnih sredstava, već i o nemogućnosti pristupa aktivnostima i resursima koji bi omogućili djeci da se razvijaju poput svojih vršnjaka. Dijete koje živi u siromaštvu često je lišeno:

- Ulaganja u školsku opremu
- Dodatnih aktivnosti i hobija
- Nove tehnologije i interneta
- Putovanja i iskustava
- Kvalitetne prehrane

### **Stigma kao dodatno opterećenje siromašne djece**

Ono što se često zanemaruje jest psihološka i socijalna dimenzija siromaštva. Djeca koja odrastaju u siromašnom okruženju, u kojem su većina njihovih vršnjaka u sličnoj situaciji, drugačije doživljavaju siromaštvo od djece koja su "jedina siromašna" u razredu ili školi.

**Siromaštvo u siromašnom okruženju:** Kada su svi ili većina u sličnoj situaciji, dijete se ne osjeća toliko izostavljeno. Norma je niska potrošnja, a dijete ne odskače od svojih vršnjaka.

**Siromaštvo u bogatom okruženju:** Kada su ostala djeca bogatija u odnosu na njega samog, ono doživljava:

- **Izolaciju** - druga djeca idu na zajednička putovanja ili aktivnosti
- **Sram** zbog nemogućnosti sudjelovanja
- **Stigmatizaciju** - eksplicitnu ili implicitnu
- **Nevidljivost**

U takvom okruženju, djeca razvijaju duboku internaliziranu stigmatu. Počinju vjerovati da su "manje vrijedna", da se od njih očekuje manje, i da nemaju šansu kao njihovi vršnjaci boljih socioekonomskih okolnosti.

### **Kako obrazovni sustav nesvjesno pojačava nejednakosti?**

Istraživanja pokazuju da se od djece nižeg socioekonomskog statusa manje očekuje, čak i kada iskazuju jednaku razinu performansi kao i ostali učenici. To nije namjerno, ali učinci su duboki:

- Učitelji (nesvjesno) daju lošije ocjene djeci iz nižih socioekonomskih slojeva kada imaju jednake rezultate kao bogatiji učenici
- Djeca koja su materijalno nepriviligirana moraju ulagati znatno više napora da dokažu da zaslužuju određeni položaj
- Obrazovni sustav favorizira "razrađene jezične kodove" koje koriste djeca iz viših slojeva
- Uz "kulturni kapital" (znanja, vještine, i kontakte iz dominantne kulture) se lakše uspijeva u školi, a to djeca iz siromašnih sredina često nemaju

Sve ovo dovodi do fenomena koji se naziva "međugeneracijskim prijenosom siromaštva"; djeca koja su siromašna često postaju odrasli koji su siromašni.

### **Digitalna nejednakost kao moderna dimenzija**

Bogatija djeca imaju pristup tehnologiji, internetu i kvalitetnom online sadržaju. Siromašna djeca često nemaju. Ovo dodatno pojačava razlike, što je posebno bilo uočljivo u vremenu COVID-19 pandemije kada je učenje bilo od kuće. Tehnologija postaje novi oblik "kulturnog kapitala."

### **Struktura roditeljskog sastanka i aktivnosti**

#### **1. Uvod i pozdravljanje (5 minuta)**

- Zahvala roditeljima što su došli
- Kratko objašnjenje zašto je odabrana ova tema
- Važnost razgovora o siromaštvu učenika

#### **2. Prezentacija: Što je siromaštvo zaista? (5 minuta)**

Korištenje PowerPoint prezentacije koja će pokriti sljedeće aspekte:

- Definicija (dječjeg) siromaštva
- Statistika siromaštva u Hrvatskoj
- Primjeri onoga čega su siromašna djeca lišena
- Vizualne primjere: siromašno okruženje vs. bogato okruženje

#### **3. Prezentacija: Kako funkcionira školski sustav (5 minuta)**

Objašnjenje koncepata:

- **Jezični kodovi** (Bernstein): Djeca iz različitih sredina koriste jezik na različite načine. Sustav favorizira "razrađeni kod"
- **Kulturni kapital** (Bourdieu): Znanja, vještine i socijalni kontakti koji dolaze s privilegiranog rodnoga podrijetla
- **Očekivanja učitelja**: Kako su očekivanja povezana s učeničkim rezultatima

- **Osipanje učenika:** Zašto djeca napuštaju obrazovanje

#### **4. Kako pomoći djetetu: Siromaštvo ne mora biti sudbina! (5 minuta)**

##### **Ako je obitelj materijalno stabilna:**

- Ne ismijavati niti sažalijevati siromašnije obitelji; izbjegavati podjele “mi” i “oni”.
- Učiti dijete da prijatelje ne bira po tome što imaju.
- Učiti ga da kad priča o putovanjima, odjeći i stvarima ne posramljuje drugu djecu.

##### **Ako je obitelj siromašna**

- Jasno reći djetetu da njegova vrijednost ne ovisi o novcu.
- Iskreno i mirno objasniti kad se nešto ne može priuštiti bez samosažalijevanja.
- Koristiti školsku knjižnicu i školu kao podršku (knjige, računala, prostor za učenje, knjižničar kao informacijski stručnjak).
- Naglašavati djetetove snage i trud, ne ono što mu nedostaje.

#### **6. Interaktivna vježba za roditelje (10 minuta)**

Primjeri rečenica koje roditelji iz siromašnih i dobrostojećih obitelji često izgovaraju, primjerice:

- „To nije za nas.”
- „Mi si to ne možemo priuštiti.”
- „Budi realan.”
- „Druga djeca imaju više.”
- „On je jadan, nemaju ništa, treba mu pomoći.”
- “Njegovi roditelji su lijeni, zato nemaju”.

Zadatak:

1. Prepoznati koju poruku dijete čuje iza rečenice
2. Preoblikovati rečenicu u razvojnu, osnažujuću verziju

#### **7. Prezentacija: Što škola nudi (5 minuta)**

Informacije o:

- Knjižničnim resursima i tehnologiji
- Mogućnostima za dodatnu podršku
- Kontaktima za pomoć

#### **7. Zaključak i razno (10 minuta)**

- Sažimanje ključnih poruka

- Vrijeme za dodatna pitanja
- Distribuiranje materijalnih sadržaja za daljnje čitanje

**Procijenjeno trajanje:** 45 minuta

**Nastavna sredstva i pomagala**

- PowerPoint prezentacija s vizualima
- Letci za roditelje (s ključnim točkama i kontaktima)

**Tijek roditeljskog sastanka -- Detaljni opis aktivnosti**

**Potrebni materijali**

**Prije sastanka:**

- Pripremiti PowerPoint prezentaciju
- Letci za sve roditelje (s ključnim točkama i kontaktima)

**Tijekom sastanka:**

- Projektor za PowerPoint

## Pozivnica roditeljima

Poštovani roditelji,

Pozivamo vas na roditeljski sastanak 5.a razreda koji će se održati 24.01.2026. u 17 sati, u učionici 32b.

Tema roditeljskog sastanka su siromaštvo i njegove posljedice na dijete.

**Dnevni red**

1. Uvod - razlozi i objašnjavanje teme
2. Razumijevanje pojma siromaštva
3. O ulozi škole u životima siromašne djece
4. Prijedlozi konkretnih primjera kako olakšati školovanje siromašnom djetetu
5. Vježba afirmativnih rečenica
6. Razno - dojmovi, razmišljanja, ideje na temu, prijedlozi za temu budućeg roditeljskog sastanka

Predviđeno trajanje sastanka je 60 minuta. Hvala vam što izdvajate svoje vrijeme na dobrobit sve djece u razredu!

Srdačan pozdrav,

Vaša razrednica

## Literatura

Batruch, Anatolia, Jolanda Jetten, Herman Van de Werfhorst, Céline Darnon, Fabrizio Butera. 2023. "Belief in school meritocracy and the legitimization of social and income inequality." *Social psychological and personality science* 14, br. 5. 621-635.

Bilić, Vesna. 2016. "Školski uspjeh djece i mladih koji odrastaju u siromaštvu i materijalno nepovoljnim uvjetima." *Nova prisutnost* 14, br. 1: 91-105.

Bourdieu, P., & Passeron, J. C. 1977. *Reproduction in education, society and culture*. Sage Publications.

Breen, Richard i John H. Goldthorpe. 2007. "Explaining educational differentials: Towards a formal rational action theory." *Rationality and Society* 9, br. 3: 275-305.

Dragičević, Tatjana i Olja Družić Ljubotina. 2022. "Siromaštvo djece - posljedice i zaštitni činitelji." *Pravnik* 56, br. 108: 102-140.

Giddens, Anthony. 2007. *Sociologija*. Nakladni zavod Globus.

Minujin, Alberto, et al. 2006. "The definition of child poverty: A discussion of concepts and measurements." *Environment and Urbanization* 18, br. 2: 481-500.

Pavić, Željko i Krunoslav Vukelić. 2009. "Socijalno podrijetlo i obrazovne nejednakosti: istraživanje na primjeru osječkih studenata i srednjoškolaca." *Revija za sociologiju* 40(1-2): 53-70.

Državni zavod za statistiku. 2023. *Pokazatelji siromaštva i socijalne isključenosti u 2022*. Zagreb.

UNICEF. 2016. *Sprečavanje osipanja učenika iz obrazovnog sistema*. Beograd.

## Prilog 1: Letak za roditelje

# SIROMAŠTVO I DJECA

## Što kao roditelj trebam znati?

Poštovani roditelji,

Siromaštvo nije samo nedostatak novca. Ono utječe na djetetovo samopouzdanje, obrazovanje, odnose s vršnjacima i osjećaj pripadnosti. Cilj ovog letka je potaknuti razumijevanje i zajedničku odgovornost u stvaranju podržavajućeg školskog okruženja za svu djecu.

### Što je dječje siromaštvo?

Dječje siromaštvo znači nedostatak pristupa mogućnostima i resursima, poput:

školske opreme i tehnologije  
dodatnih aktivnosti i hobija  
interneta i digitalnih sadržaja  
putovanja i iskustava  
kvalitetne prehrane

### Kako siromaštvo utječe na djecu?

Djeci je posebno teško kada su siromašna u relativno bogatom okruženju. Tada češće doživljavaju:

sram i povlačenje  
osjećaj manje vrijednosti  
isključenost iz zajedničkih aktivnosti  
stigmatizaciju

Takva iskustva mogu dugoročno utjecati na djetetovo samopouzdanje i obrazovne ambicije.

### Kako se siromaštvo odražava na djetetovo obrazovanje?

Istraživanja pokazuju da se od djece iz siromašnijih obitelji često nesvjesno manje očekuje, a obrazovni sustav više nagrađuje one koji imaju tzv. kulturni i jezični kapital. Zbog toga siromašnija djeca često moraju ulagati više truda za iste rezultate.

## Što kao roditelj mogu učiniti?

Ako je vaša obitelj materijalno stabilna:

- učite dijete da prijatelje ne bira po imovini
- potičite osjetljivost u razgovoru o stvarima, putovanjima i novcu
- izbjegavajte ismijavanje i sažalijevanje

Ako se vaša obitelj suočava s financijskim poteškoćama:

- jasno recite djetetu da njegova vrijednost ne ovisi o novcu
- objašnjavajte ograničenja mirno i bez srama
- koristite školu i knjižnicu kao podršku
- naglašavajte trud, znanje i osobne snage

Korisni kontakti:

Razrednik: 023/ 222 222  
Školski pedagog: 023/111 111  
Školski psiholog: 023/333 333

RADNO VRIJEME ŠKOLSKA KNJIŽNICE: Ponedjeljak - petak od 08 do 14 sati